

Βρυξέλλες, 7 Φεβρουαρίου 2024
(OR. en)

6291/24
ADD 6

CLIMA 56
ENV 141
ENER 57
TRANS 50
AGRI 78
ECOFIN 148
COMPET 140
IND 63
MI 136
IA 42

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	7 Φεβρουαρίου 2024
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	SWD(2024) 64 final
Θέμα:	ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ που συνοδεύει το έγγραφο ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ Εξασφαλίζουμε το μέλλον μας Ο κλιματικός στόχος της Ευρώπης για το 2040 και η πορεία προς την κλιματική ουδετερότητα έως το 2050, με την οικοδόμηση μιας βιώσιμης, δίκαιης και ευημερούσας κοινωνίας

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο SWD(2024) 64 final.

συνημμ.: SWD(2024) 64 final

Στρασβούργο, 6.2.2024
SWD(2024) 64 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

που συνοδεύει το έγγραφο

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Εξασφαλίζουμε το μέλλον μας

**Ο κλιματικός στόχος της Ευρώπης για το 2040 και η πορεία προς την κλιματική
ουδετερότητα έως το 2050, με την οικοδόμηση μιας βιώσιμης, δίκαιης και ευημερούσας
κοινωνίας**

{COM(2024) 63 final} - {SEC(2024) 64 final} - {SWD(2024) 63 final}

Περίληψη της εκτίμησης επιπτώσεων

Ο περιορισμός της υπερθέρμανσης του πλανήτη στον στόχο των 1,5 °C, όπως προβλέπει η συμφωνία του Παρισιού, απαιτεί τον μηδενισμό των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου παγκοσμίως μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 2050. Ο εναπομένον παγκόσμιος προϋπολογισμός άνθρακα ⁽¹⁾ μειώνεται πολύ γρήγορα, και παράλληλα αυξάνονται οι κίνδυνοι υπέρβασης μη αναστρέψιμων σημείων καμψής στο κλιματικό σύστημα, με άγνωστες και δυνητικά καταστροφικές συνέπειες για τους ανθρώπους και τα οικοσυστήματα. Πρέπει οπωσδήποτε να επιταχυνθεί η ανάληψη δράσεων προκειμένου να αποφευχθούν οι συνέπειες αυτές.

Το ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα επιβάλλει στην Επιτροπή την υποχρέωση να υποβάλει κατάλληλη νομοθετική πρόταση για ενωσιακό κλιματικό στόχο για το 2040, εντός 6 μηνών από τον παγκόσμιο απολογισμό στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού. Ο παγκόσμιος απολογισμός ολοκληρώθηκε κατά τη διάσκεψη των μερών τον Δεκέμβριο του 2023. Στόχος της πρωτοβουλίας που καλύπτεται από την παρούσα εκτίμηση επιπτώσεων είναι η εφαρμογή του ευρωπαϊκού νομοθετήματος για το κλίμα, το οποίο κατοχυρώνει νομοθετικά τη δέσμευση της ΕΕ να καταστεί κλιματικά ουδέτερη έως το 2050 και τον κλιματικό στόχο της ΕΕ για το 2030 για μείωση των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55 % το 2030 σε σχέση με τα επίπεδα του 1990.

Ο στόχος για το 2040 θα ληφθεί επίσης υπόψη στη μελλοντική εθνικά καθορισμένη συνεισφορά (ΕΚΣ) της ΕΕ μετά το 2030, την οποία πρέπει να υποβάλουν όλα τα συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας του Παρισιού στην UNFCCC έως το 2025 (σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 9 της συμφωνίας). Ο κλιματικός στόχος για το 2040 θα φέρει τον ρυθμό μείωσης των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου σε επίπεδο ΕΕ κατά την περίοδο 2030–2050 σε μια αποτελεσματική και δίκαιη πορεία μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα έως το 2050.

Η εκτίμηση επιπτώσεων βασίζεται σε δημόσιες διαβουλεύσεις και διαβουλεύσεις με τα εμπλεκόμενα μέρη, σε εκτενή ανάλυση των επιπτώσεων στο ενεργειακό σύστημα, στον τομέα της γης, στις εκπομπές εκτός του CO₂ και στην οικονομία, καθώς και σε ανταλλαγές με σχετικές ΓΔ πολιτικής μέσω διυπηρεσιακής ομάδας.

Μελετά πέντε επιλογές για τον στόχο του 2040, ώστε να εξεταστεί το πλήρες φάσμα των πιθανών επιπέδων καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Η αξιολόγηση περιόρισε τις επιλογές σε τρεις ήδη από μια αρχική φάση, με λεπτομερή ανά τομέα αξιολόγηση της δράσης που απαιτείται για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Οι επιλογές είναι να τεθεί ο στόχος όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών για το 2040, ως εξής:

- έως 80 % (επιλογή 1), όπως ορίζει η «γραμμική» πορεία των καθαρών αερίων του θερμοκηπίου μεταξύ 2030 και 2050 που αναφέρεται στο νομοθέτημα για το κλίμα (άρθρο 8)·
- δύο επιλογές που συνάδουν με το φάσμα επιστημονικών σεναρίων που είναι συμβατά με την επίτευξη του στόχου της συμφωνίας του Παρισιού για αύξηση της θερμοκρασίας κατά 1,5 °C:

⁽¹⁾ IPCC. Εκτιμώμενες σωρευτικές καθαρές παγκόσμιες ανθρωπογενείς εκπομπές CO₂ από μια δεδομένη ημερομηνία έναρξης έως τη στιγμή κατά την οποία οι ανθρωπογενείς εκπομπές CO₂ φθάνουν σε μηδενικό επίπεδο, με αποτέλεσμα τον περιορισμό της υπερθέρμανσης του πλανήτη σε ένα ορισμένο επίπεδο.

- ο τουλάχιστον 85 % (επιλογή 2) που αντιστοιχεί σε εύρος μείωσης 85–90 %·
- ο τουλάχιστον 90 % (επιλογή 3) που αντιστοιχεί σε εύρος μείωσης 90–95 %.

Η επιλογή 2 αντικατοπτρίζει τις συνολικές καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που θα επιτευχθούν με τη συνέχιση του ισχύοντος πλαισίου πολιτικής και, ως εκ τούτου, χρησιμεύει ως επίπεδο στόχου αναφοράς.

Η παρούσα εκτίμηση επιπτώσεων συγκρίνει τις τρεις αυτές επιλογές όσον αφορά την αποτελεσματικότητά τους στην επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

- επίτευξη μηδενικών καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της ΕΕ έως το 2050·
- ελαχιστοποίηση της συμβολής της ΕΕ στην κλιματική αλλαγή·
- διασφάλιση δίκαιης μετάβασης·
- διατήρηση της μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας της οικονομίας της ΕΕ·
- προώθηση της ανάπτυξης των τεχνολογιών που απαιτούνται για τη μετάβαση·
- διασφάλιση της ασφάλειας του εφοδιασμού και της στρατηγικής αυτονομίας της ΕΕ· και
- επίτευξη των ευρύτερων στόχων της περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ.

Η ανάλυση καλύπτει όλους τους τομείς που απαιτούνται για την επίτευξη του στόχου της ΕΕ για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050. Βασίζεται στη νομοθεσία για την Πράσινη Συμφωνία και στις δράσεις του REPowerEU για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης.

Η πρωτοβουλία δεν προτείνει ούτε αξιολογεί το πλαίσιο πολιτικής για την ενέργεια και το κλίμα μετά το 2030. Αυτό το μελλοντικό πλαίσιο θα αναπτυχθεί και θα αξιολογηθεί τα επόμενα έτη για την επίτευξη του στόχου για το 2040.

Η κύρια διαφορά μεταξύ των επιλογών έγκειται στον ρυθμό της μετάβασης. Η επιλογή 3 είναι η πλέον αποτελεσματική για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας της ΕΕ έως το 2050, με μεγαλύτερη μείωση των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου πριν από το 2040. Κατά συνέπεια, θα συνεπάγεται λιγότερες πρόσθετες δράσεις μετά το 2040 για την επίτευξη μηδενικών καθαρών εκπομπών έως το 2050.

Η επιλογή 3 οδηγεί στις χαμηλότερες σωρευτικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου (προϋπολογισμός αερίων του θερμοκηπίου) για την ΕΕ, και ως εκ τούτου συνιστά την καλύτερη επιλογή για τη συμβολή της ΕΕ στον περιορισμό της κλιματικής αλλαγής και παρέχει την πιο σαφή ώθηση στους εταίρους της ΕΕ παγκοσμίως για την επιτάχυνση των δράσεων για το κλίμα. Η επιλογή αυτή, που προάγει την έγκαιρη ανάληψη δράσεων, είναι η επιλογή στόχου που αναμένεται να έχει τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στη μείωση των παγκόσμιων εκπομπών και στην ενίσχυση της προοπτικής περιορισμού της υπερθέρμανσης στους 1,5 °C, ώστε να περιοριστούν οι διαταραχές για όλες τις οικονομίες, συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου υπέρβασης μη αναστρέψιμων σημείων καμπής για το κλίμα.

Υπάρχει σαφής διαφορά μεταξύ των επιλογών στόχου όσον αφορά τη σημασία των νέων τεχνολογιών. Η επιλογή 3 συνοδεύεται από ταχύτερη παρουσίαση νέων τεχνολογιών χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, όπως η παραγωγή υδρογόνου με ηλεκτρόλυση, η δέσμευση και χρήση άνθρακα και οι βιομηχανικές απορροφήσεις άνθρακα μεταξύ 2031 και 2040, σε σχέση με την επιλογή 2. Η επιλογή 1 μεταθέτει σε μεγάλο βαθμό την ανάπτυξη αυτών των τεχνολογιών για την τελευταία δεκαετία 2041–2050.

Η επιλογή 3 συνεπάγεται υψηλότερες ετήσιες επενδυτικές ανάγκες για την περίοδο 2031–2040 απ’ ό,τι οι επιλογές 1 και 2, και συγκριτικά χαμηλότερες επενδύσεις στη συνέχεια, την περίοδο 2041–2050. Οι επιλογές έχουν περιορισμένες διαφορές όσον αφορά το συνολικό κόστος για το ενεργειακό σύστημα, το ΑΕΠ και την ανταγωνιστικότητα στα μερίδια των παγκόσμιων εξαγωγών, ενώ η επιλογή στόχου 3 παρουσιάζει τα μεγαλύτερα οφέλη όσον αφορά την ενεργειακή ανεξαρτησία και την προστασία από τους κλυδωνισμούς των τιμών των ορυκτών καυσίμων, ενισχύοντας έτσι τη στρατηγική αυτονομία της ΕΕ. Όλες οι επιλογές οδηγούν σε σημαντική βελτίωση της ποιότητας του αέρα και σε συναφή οφέλη για την υγεία και περιορίζουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Συνολικά, η επιλογή 3 παρουσιάζει καλύτερη αποδοτικότητα, με υψηλότερα καθαρά οφέλη όσον αφορά την αποφυγή της κλιματικής αλλαγής και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης σε σχέση με το πρόσθετο κόστος που απαιτείται για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

Η επιλογή 3 θα απαιτήσει μεγαλύτερη εστίαση και δράση για τη διασφάλιση δίκαιης μετάβασης απ’ ό,τι οι λιγότερο φιλόδοξες επιλογές στόχου, καθώς η μετάβαση πραγματοποιείται με κάπως ταχύτερο ρυθμό. Ωστόσο, η αύξηση του κόστους για τα νοικοκυριά σε σύγκριση με την επιλογή αναφοράς 2 είναι μικρή και η παρούσα αξιολόγηση δεν λαμβάνει υπόψη τα μέτρα πολιτικής ή αναδιανεμητικά μέτρα που ενδεχομένως θα σχεδιαστούν για την αντιμετώπιση των κοινωνικών επιπτώσεων.

Η ανάλυση δείχνει τις δυνατότητες για δράσεις από την πλευρά της ζήτησης, όπως οι αλλαγές συμπεριφοράς στα τρόφιμα, την κυκλικότητα και την κινητικότητα (όπως στην ανάλυση LIFE), για τη συμπλήρωση της μετάβασης από την πλευρά της προσφοράς (όπως φαίνεται στα βασικά σενάρια) και για τη μείωση του κόστους που συνεπάγεται για την κοινωνία η επίτευξη του στόχου για το 2040: μείωση του κόστους για το ενεργειακό σύστημα, της ανάγκης για επενδύσεις σε (νέες) τεχνολογίες και των περιβαλλοντικών κινδύνων (που συνδέονται π.χ. με την αυξημένη ζήτηση για βιοενέργεια).

Τα εμπλεκόμενα μέρη που απάντησαν στη δημόσια διαβούλευση έδειξαν την ευαισθητοποίησή τους σχετικά με τα προβλήματα που εξετάζονται και τη σαφή υποστήριξή τους για τις επιλογές στόχου για το 2040, σύμφωνα με τις επιλογές που αναλύθηκαν στην παρούσα εκτίμηση επιπτώσεων. Ο ορισμός ενός στόχου ίσου ή υψηλότερου από το 90 % έτυχε ισχυρής υποστήριξης από άτομα (46 %) και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών (63 %). Οι περισσότερες επιχειρήσεις (39 %) υποστήριξαν στόχο άνω του 80 %, με το ποσοστό αυτό να κατανέμεται μεταξύ μείωσης από 80 % έως 90 % (23 %) και μείωσης άνω του 90 % (16 %), με μικρότερη στήριξη για μείωση της τάξης του 75–80 % (29 %). Οι ερευνητικοί οργανισμοί εμφανίστηκαν διαιρεμένοι μεταξύ ενός στόχου 80–90 % και ενός στόχου άνω του 90 % (35 % για τον καθένα).

Ως εκ τούτου, η εκτίμηση επιπτώσεων καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η προτιμώμενη επιλογή είναι η επιλογή 3, ένας στόχος μείωσης των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για την ΕΕ κατά 90–95 % έως το 2040. Συνάδει με τις συμβουλές της Ευρωπαϊκής Επιστημονικής Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή. Παρέχει την καλύτερη ισορροπία μεταξύ, αφενός, της φιλοδοξίας για το κλίμα και της συμβολής σε ένα δίκαιο μερίδιο του παγκόσμιου προϋπολογισμού άνθρακα για την επίτευξη των στόχων της συμφωνίας του Παρισιού για τη θερμοκρασία και, αφετέρου, της οικονομικής και τεχνολογικής σκοπιμότητας.

Τα οφέλη της επιλογής 3 υπερτερούν των περιορισμένων διαφορών με την επιλογή 2, που είναι η επιλογή αναφοράς, και την επιλογή 1 όσον αφορά την αποτελεσματικότητά της για τη

δίκαιη μετάβαση, την ανταγωνιστικότητα και τους πιθανούς περιβαλλοντικούς συμβιβασμούς ή τον εφοδιασμό με κρίσιμες πρώτες ύλες. Πρόκειται για συμβιβασμούς που μπορούν να αντιμετωπιστούν και να μετριαστούν με το μελλοντικό πλαίσιο για το κλίμα και την ενέργεια και το συνολικό ευνοϊκό πλαίσιο.

Η μετάβαση θα συμβάλει στην προστασία της ΕΕ από κλυδωνισμούς που οφείλονται σε γεωπολιτικά γεγονότα και στον παγκόσμιο κατακερματισμό, ιδίως χάρη στη μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα και τη βελτίωση της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού της. Η ασφάλεια του εφοδιασμού με κρίσιμες πρώτες ύλες θα πρέπει να παρακολουθείται και να εξασφαλίζεται. Η αποτελεσματική διαχείριση της μετάβασης θα είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση της οικονομικής προσιτότητας για τα νοικοκυριά και της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας.